

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze k diplomové práci

Celní hodnota v právní teorii a praxi

Autor práce: Bc. Marie Martincová

Studijní program: Hospodářská politika a správa

Studijní obor: Veřejná správa a regionální rozvoj

Vedoucí práce: JUDr. Ing. Pavel Pikola Ph.D.

© 2015 ČZU v Praze

Úvod

Ke zpracování diplomové práce jsem zvolila téma „Celní hodnota v právní teorii a praxi“, neboť se jedná o zajímavé téma a současně jde o problematiku, které jsem se pár let profesně věnovala. Práce se skládá ze dvou částí, a to teoretické a praktické.

Současné celní řízení charakterizují tři základní pilíře, kterými jsou tarif, původ zboží a celní hodnota. Přejít od uplatňování specifických cel na cla valorická a také rozvoj mezinárodního obchodu vyvolaly nutnost jednoznačně sjednotit a určit pravidla stanovení základu pro jejich vyměření, tj. celní hodnoty.

Celní hodnota je hodnota zboží, která je určovaná především v souvislosti s dovozem zboží a uplatněním celních sazeb dle celních předpisů. Celní hodnota tvoří podstatnou část vyměřovacího základu pro DPH (daň z přidané hodnoty) u dovezeného zboží. Pro zcela správné stanovení cel a poplatků spojených s dovozem zboží je nezbytné, aby jeho celní hodnota byla správně určena. Pod pojmem „určování celní hodnoty“ je nutné si představit poměrně složitý soubor pravidel, metod a postupů, které vedou ke zjištění správné celní hodnoty zboží.

Cíl práce a metodika

Cíl práce

Obecným cílem mé diplomové práce je zřehlednění a zhodnocení současné právní úpravy stanovení celní hodnoty zboží, její určování v praxi, se zaměřením na dovozy zboží s podezřením celních orgánů na podhodnocení, zpracování tohoto poměrně obsáhlého tématu do konkrétní ucelené podoby.

Hlavním cílem praktické části diplomové práce je provést podrobné zmapování zpochybněných dovozů textilu a obuvi v celní správě za období let 2011 až 2014 na základě dat z Eurostatu a interních celních databází. Dalším cílem je zmapovat vývoj jednotkové ceny textilu a obuvi po měsících a vývoj objemu dovozu textilu a obuvi po měsících.

Metodika

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. V teoretické části je převážně využito studia právních předpisů týkající se dané problematiky, studia dostupné

odborné literatury, a to jak v podobě knih zabývajících se problematikou celní hodnoty, tak i materiálů pro vnitřní potřebu Celní správy, služebních zákonů, předpisů a vyhlášek.

Praktická část vychází z vlastního šetření a zjištění vlastní praxí na celním oddělení Celního úřadu Pardubice, z metody popsání, ze zpracování a analýzy dat Eurostatu a interních celních databází metodou komparace dat jednotkových cen textilu a obuvi a vývoje objemu dovozu textilu a obuvi po měsících za období 2011 – 2014.

Obsah teoretické a praktické části

V úvodu diplomové práce se věnuji kapitole Obecně o celnictví, kde se podrobně zabývám základními pojmy v oblastech celnictví a vysvětluji celní politiku a nástroje celní politiky, clo a jeho základní funkce, druhy cel a celních sazeb, celní řízení, celní režimy, systémy celních preferencí, celní kvóty a celní stropy, celní sazebníky, ekonomická integrační uskupení, mezinárodní celně-obchodní instituce. V další kapitole se věnuji Úpravě celního hodnocení v celním právu České republiky a Evropské unie. Podrobně vysvětluji právní úpravu, vlastní určení celní hodnoty, metody celního hodnocení, prokazování hodnoty transakce, deklarování údajů o celní hodnotě, postup celního úřadu při odmítnutí prohlašování celní hodnoty. V další kapitole podrobně rozebírám Dodací podmínky INCOTERMS pro všechny druhy dopravy a pro námořní a vnitrozemskou vodní dopravu. Následuje kapitola Určování celní hodnoty u režimů s hospodářským účinkem. Podrobně popisují režimy Uskladňování v celním skladu, Aktivní zušlechťovací styk, Přepřacování pod celním dohledem, Dočasné použití a Pasivní zušlechťovací styk.

V praktické části diplomové práce se věnuju podrobnému zmapování zpochybněných dovozů textilu a obuvi v celní správě za období let 2011 až 2014 na základě dat z Eurostatu a interních celních databází. V kapitole Analýza zpochybněných dovozů textilu a obuvi v celní správě za období 2011 -2014 sleduji vývoj jednotkové ceny textilu a obuvi po měsících a vývoj objemu dovozu textilu a obuvi po měsících.

Následuje kapitola Zjištěné výsledky a návrhy na řešení nedostatků.

Zjištěné výsledky a návrhy na řešení nedostatků

Dovozy zboží do Evropské unie, ve kterých je deklarována relativně velmi nízká (pravděpodobně uměle podhodnocená) celní hodnota, způsobují újmu hospodářství

Evropské unie a také výrobcům v Evropské unii. Tyto poměrně časté případy dovozu zboží, ve kterých dochází zejména z hlediska předvídatelných výrobních nákladů a užitných vlastností výrobků k deklarování velmi nízké celní hodnoty se stávají problémem nejen pro Celní správu České republiky a celní orgány ostatních členských zemí, ale představují problém i pro orgány Evropské unie. Tyto velmi nízké ceny mohou být důsledkem např. vládní podpory určitého výrobního odvětví a vývozu jeho produkce v zemi výroby nebo také výsledkem snahy kupujícího snížit celní hodnotu dováženého zboží podvodem (zastírání skutečné ceny, předkládání neúplných, pozměněných nebo falešných dokladů). V posledních letech bylo v rámci Celní správy České republiky provedeno několik opatření týkajících se nejvíce dovozu textilu a obuvi (v celním sazebníku kapitola 61, 62 a 64) jako důsledku obecného jevu deklarování nízkých celních hodnot (nejčastěji z jihovýchodních asijských zemí). Tato opatření byla realizována zejména z iniciativy Celní správy České republiky, ale také orgánů Evropské komise, avšak hlavním průvodním jevem současné i uplynulé doby byla v každém případě prohlášení oborových svazů tuzemských a evropských producentů předmětných konkrétních komodit o neustálém poškozování jejich výrobního odvětví.

MF GŘC vydalo s účinností od data 12. 3. 2012 Opatření při dovozu textilních výrobků, obuvi a dalších vybraných výrobků. Aplikace tohoto opatření měla významný vliv na růst jednotkových cen textilního zboží a obuvi. Pozitivní trend zvyšování jednotkových cen a pokles objemu dovozu rizikového zboží je patrný z uvedených grafů. Zatímco na počátku roku 2012 se ještě cena dováženého textilu v kapitole 61 pohybovala v relaci 1,64 EUR/1 kg, v prosinci roku 2014 se jedná již o 7,39 EUR/1 kg (tabulka a graf č. 1). U kapitoly 62 (rovněž textil) jde ještě o významnější růst. V tabulce a grafu č. 2 v lednu 2012 se cena dováženého textilu v kapitole 62 pohybovala v relaci 2,24 EUR/1 kg, v prosinci roku 2014 se jedná již o 11,05 EUR/1 kg. U obuvi kapitoly 64 (tabulka a graf č. 3) jde o růst z 1,48 EUR/1 kg (leden 2012) na 3,12 EUR/1 kg (prosinec 2014).

U kapitoly 61 v tabulce a grafu č. 4 dochází k postupnému poklesu objemu dovozu rizikového zboží z 6 071 200 kg počátkem roku 2012 na 673 200 kg koncem roku 2014. U kapitoly 62 (tabulka a graf č. 5) dochází k postupnému poklesu objemu dovozu rizikového zboží ze 4 784 500 kg počátkem roku 2012 na 773 500 kg koncem roku 2014. U obuvi kapitoly 64 (tabulka a graf č. 6) jde o pokles objemu dovozu rizikového zboží z 8 347 300 kg počátkem roku 2012 na 2 058 300 kg koncem roku 2014.

Vyčíslení přínosu Opatření při dovozu textilních výrobků, obuvi a dalších vybraných výrobků bylo 874,1 milionu Kč. Nárůst jednotkové ceny se promítá do výše vyměřeného cla.

V souvislosti se stále pokračujícími dovozy vyhodnocovaných druhů zboží především z oblastí jihovýchodní Asie je nutné větší propojení jednotlivých evidencí, databází jednotlivých členských zemí Evropské unie tak, aby v okamžiku dovozu byla naprosto zřejmá, doložitelná a objektivní celní hodnota dováženého zboží. Současný stav, kdy si jednotlivé země Evropské unie vytvářejí vlastní opatření ve věci podhodnocených dovozů je dlouhodobě neudržitelný a dovozci tohoto zboží jsou si nejednoty postupů v Evropské unii vědomi. Vlastními vysoce sofistikovanými postupy a vlastní organizací dovozů mají velmi dobrý přehled o postupech v jednotlivých členských zemích Evropské unie a tomu přizpůsobují i směrování jednotlivých zásilek k celnímu řízení. Česká republika je dlouhodobě jedinou zemí v Evropské unii, u které Celní správa při dovozu zboží nevy měřuje a nevybírá DPH. Tento fakt způsobil, že od roku 2011 byly ve většině případů směrovány zásilky s podhodnoceným zbožím do České republiky. Celní správa vyměřila a vybrala CLO, ale DPH už finanční správa vybrat nestihla, protože dovážející subjekty cca po třech měsících zanikly a vznikaly subjekty nové. Legislativa České republiky se však nezměnila a proto byla přijata vlastní opatření Celní správy České republiky tak, jak je uvedeno výše. Nastavenými postupy při zpochybňování celní hodnoty se tedy podstatně snížily dovozy tohoto zboží do České republiky, postupem času byly celní hodnoty jednotlivých zásilek navyšovány z hodnot cca 5 000 USD/1 zásilka na hodnotu cca 20 000 USD/1 zásilka. Tím přestala být Česká republika pro dovozce podhodnoceného zboží z hlediska zisku zajímavá, a postupem času přemísťují své aktivity do nových členských zemí Evropské unie, kde opět začínají dovážet zásilky v hodnotách podhodnocených. Pokud nebude nastaven jednotný systém v Evropské unii, bude „boj“ s podhodnocenými dovozy zboží stále pokračovat.

Závěr

K celé problematice, kterou jsem se v této práci zabývala, závěrem uvádím: obecný cíl mé diplomové práce, zpřehlednění a zhodnocení současné právní úpravy stanovení celní hodnoty zboží, její určování v praxi se zaměřením na dovozy zboží s podezřením celních

orgánů na podhodnocení, jsem myslím splnila dobře a zpracovala jsem toto poměrně obsáhlé téma do konkrétní ucelené a přehledné podoby v kapitolách 3-6.

Hlavním cílem praktické části diplomové práce bylo provést podrobné zmapování zpochybněných dovozů textilu a obuvi v Celní správě za období let 2011 až 2014 na základě dat z Eurostatu a interních celních databází. Dalším cílem bylo zmapovat vývoj jednotkové ceny textilu a obuvi po měsících a vývoj objemu dovozu textilu a obuvi po měsících.

Celní správa České republiky vnímá oblast dovozu textilu a obuvi z Asie jako prioritní a řeší ji z pohledu celního, daňového, boje s organizovanými podvody a vyvíjí rovněž aktivity na poli nekontaktních nebo formálně kontaktních často účelově zřízených právnických osob.

Přestože v posledních letech celní orgány zdokonalily práci s celní hodnotou a zejména již byly využity veškeré nástroje a zákonné postupy dané legislativou Společenství a zároveň legislativou národní, nebylo vždy dosaženo očekávaného výsledku.

Nadále provozují svou činnost subjekty, o kterých je všeobecně známo, že jimi deklarované celní hodnoty zboží jsou hluboko pod úrovní skutečných hodnot. Vznikají i zcela nové subjekty za účelem uskutečnění několika dovozů a po jejich uskutečnění se stanou nekontaktními. Tento způsob podnikání má evidentně své daňové a hospodářské důsledky. Daňové dopady se prolínají veškerým spektrem poplatků a daní, od cla přes daň z přidané hodnoty až k dani z příjmu. Z dopadů hospodářských můžeme upozornit zejména na útlum tradiční domácí i evropské produkce obuvnického a textilního průmyslu.

Zdroje

Odborná literatura

- [1] Miroslav KÁRNÍK: Celní hodnota ve 222 příkladech dnes i po vstupu do EU. Olomouc: ANAG, 2003. 223 s. ISBN 80-7263-186-1.
- [2] Miroslav KÁRNÍK: Clo a celní politika od A do Z. 1. vydání. Olomouc: ANAG, 2012. 303 s. ISBN 978-80-7263-779-9.
- [3] Aleš HES: Základy mezinárodního obchodu, 3. vydání, přepracované, 1. dotisk, Praha: PEF ČZU. 2007. 224 s. ISBN 978-80-213-1406-1.
- [4] Karel ŠRÉDL: Mezinárodní ekonomie (vybrané texty a příklady), Praha: Alfa Nakladatelství, 2009. 150 s. ISBN 978-80-87197-18-9.
- [5] INCOTERMS 2000: Mezinárodní pravidla pro výklad dodacích doložek, ICC Publication No 560, 1999 Edition. 156 s. ISBN 92-842-1199-9
- [6] INCOTERMS 2010: Mezinárodní pravidla pro výklad dodacích doložek, ICC Publication No 715E, 2010 Edition. 156 s. ISBN 978-80-903297-9-9

Právní předpisy

- [7] Celní zákon č. 13 / 1993 Sb., ze dne 15. prosince 1992
- [8] Zákon č. 17 / 2012 Sb., o Celní správě České republiky.
- [9] Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění
- [10] Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění
- [11] Dohoda o provádění článku VII GATT 1994, jejíž platné znění bylo v ČR publikováno jako Sdělení ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb., o sjednání Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO)

Internetové zdroje

- [12] Oficiální stránky Celní správy České republiky (www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx).
- [13] <http://www.celnisprava.cz/cz/clo/celni-hodnota/Stranky/default.aspx>

Jiné zdroje

- [14] GŘC – Odbor 60 – Analýzy a informační podpory - (pouze pro interní potřebu), 2014
- [15] GŘC – Oddělení 601.1 – Analýza Brno - (pouze pro interní potřebu), 2014
- [16] Eurostat k 25.2.2015

Tabulky

- Tabulka č. 1 - Kapitola 61 – Oděvy a oděvní doplňky, pletené nebo háčkové..... 71
- Tabulka č. 2 - Kapitola 62 – Oděvy a oděvní doplňky, jiné než pletené nebo háčkové .. 72
- Tabulka č. 3 - Kapitola 64 – Obuv, kamaše a podobné výrobky; části a součásti těchto výrobků 73
- Tabulka č. 4 - Kapitola 61 - Oděvy a oděvní doplňky, pletené nebo háčkové 74

Tabulka č. 5 - Kapitola 62 - Oděvy a oděvní doplňky, jiné než pletené nebo háčkované...	75
Tabulka č. 6 - Kapitola 64 - Obuv, kamaše a podobné výrobky; části a součásti těchto výrobků	76

Grafy

Graf č. 1 - Vývoj jednotkové ceny - kapitola 61 (€/kg).....	72
Graf č. 2 - Vývoj jednotkové ceny - kapitola 62 (€/kg).....	73
Graf č. 3 - Vývoj jednotkové ceny - kapitola 64 (€/kg).....	74
Graf č. 4 - Vývoj objemu dovozu v letech 2011 -2014 - kapitola 61 (v kg)	75
Graf č. 5 - Vývoj objemu dovozu v letech 2011 -2014 - kapitola 62 (v kg)	76
Graf č. 6 - Vývoj objemu dovozu v letech 2011 -2014 - kapitola 64 (v kg)	77